

**Magyar
Természetvédők
Szövetsége**
Föld Barátai Magyarország

Kihívások és lehetőségek az energiaátmenet 2030-ig való felgyorsítására

2022.12.08.

Botár Alexa, éghajlatvédelem és energia
programigazgató, MTVSZ
alexa@mtvsz.hu

Hazai aktuális szakpolitikai folyamatok, lehetőségek

- **Nemzeti Energiastratégia (NES 2030, kitekintéssel 2040) felülvizsgálata – 2022 végéig; 2023-ban is?**
 - NES: 2030-ra kitekintéssel 2040: 80% gázimport 70%-ra csökkentés, 2 Mrd m³ gázfelhasználás-csökkentés lakóépületek energetikai felújításával.
 - TIM gáz nyilatkozatok okt-nov. És: „a földgázigény csökkentése, az alternatívák növelése és a villamosenergia-rendszer alakítása közel 10 milliárd eurós beruházás, ebből 6,5 milliárdot uniós forrásból szeretnének finanszírozni. A többi a piac által finanszírozott rész.”
- **Nemzeti Energia és Klímaterv (NEKT) felülvizsgálata - 2023 közepéig.**
NEKT 2030: GHG: 40%, EE: 785 PJ (2005-szint), RES: 21%, szakmai civil javaslat: GHG: 55-60%, EE: 650 PJ, RES: 23-28%

NEKT felülvizsgálathoz útmutató

- Az éghajlati célok terén az Útmutató a korábbinál magasabb ambíciót vár el a felülvizsgált NEKT-ektől.
- Figyelem a szakpolitikák és intézkedések társadalmi-gazdasági hatásaira, az igazságos átmenetre, így az energiaszegénység felszámolására, a munkahelyteremtésre és képzési programokra. A NEKT-eknek ezért összhangban kell lenniük a területi igazságos átmeneti tervekkel és elő kell segítenie azok érvényesítését.
- Minden egyes felvázolt szakpolitika és intézkedés beruházási igényéről és lehetséges/tervezett - költségvetési és magánfinanszírozási forrásairól, utóbbinál jelentéstételi mechanizmust is előír.
- Az Irányítási Rendelettel összhangban többszintű energetikai és éghajlati párbeszéd felállítását követeli meg. Emellett a társadalmi részvételre az Aarhusi Egyezmény követelményeinek alkalmazását várja el.

EU-s szintér: Irány az 55%! és REPowerEU

- Dec. közepe: (újabb) Energiahatékonysági irányelv (EED) trialóg, Megújuló energia Irányelv (RED) trialóg (RED III-IV-V); CBAM trialóg, ETS trialóg, Szociális Klíma Alap (SCF) trialóg, dec. 15-16: Európai Tanács, dec. 19: Energia Tanács, dec.20: Környezetvédelmi Tanács (Fitfor55 nem)
- 2030-as kibocsátáscsökkentési cél (GHG): 57% /EU Biz. jav./ , energiahatékonysági cél (EE): 9%-13%-14,5% (utóbbi EP jav.); megújulóenergia részarány cél (RES) : 40-45% javaslatok. Cambridge Econometrics tanulmánya [szerint a 14,5%](#) (PRIMES 2020 forg. alap.) en.hat. cél hozza a legnagyobb előnyöket a lakosok és cégek számára.

Fosszilis energia válság, akcióterv

- Rövid távú válaszok, de ne közép/hosszú távra zsákutcákba! (fosszilis-függőség, természeti értékek feláldozása)
- energiamegtakarítás, energiahatékonyság, főleg épületek felújítása; a fennmaradó en. szükségletre megújulók
- Felülvizsgálandó tervek, intézkedések:
 - szénalapú energiatermelés újbóli fokozása Id. Mátrai Erőmű 2029-ig? vs. 2021-ben bejelentés: 2025-ig erőművi széntüzelés leállítása, 2030-ig szénkivez, IÁA, TIÁT
ME: ágazat kibocsátásának fele, a villamos E termelésnek csak 11%-a, évi cca. 40+ mrd veszteség államnak, adófizetőknek
 - Lakossági lignit program, palagáz-program

MTVSZ javaslatok a gázfüggőség csökkentéséhez, energiaátmenet gyorsításához

- **Átfogó, min. 2040-ig tartó, differenciált lakóépület energetikai felújítási programcsomag és támogatási rendszere mielőbbi indítása**
- **Valódi közösségi megújuló energia kezdeményezések segítése, támogatása**
- **A nemzeti stratégiák (NEKT, NES) felülvizsgálatakor – az egyeztetésbe érdemben bevonva az érintett feleket, társadalmat – azok fosszilis-függőség tempósabb csökkentésére, energiaátmenet gyorsítására hangolása**
- **A rövidtávú, veszélyhelyzeti tervek felülvizsgálata – ME&lignit, palagáz**
- **Ezen stratégiák, tervek végrehajtásához az uniós költségvetési tervek – HET, OP-k – támogatási konstrukciók, pályázati felhívásaik erősítése.** A pénzügyi-költségi tervezési folyamattal (PM, OP-k, HET, REPowerEU) párhuzamosan klíma-enpol tervezés, felülvizsgálat. HET-be: REPowerEU fejezet 2023 aug-ig.

**Magyar
Természetvédők
Szövetsége**
Föld Barátai Magyarország

MTVSZ anyagok, elemzések

- www.mtvosz.hu/energiafordulat
(HET, OP, NEKT, NTFS...)
- <https://mtvsz.hu/hirek/2022/09/evtizedes-lemaradast-hozhat-be-magyarorszag-az-energetikai-felujitasoknal>
- <https://mtvsz.hu/hirek/2022/09/energiakozossegek-ben-csokkentenek-a-rezsit-a-termeszetvedok>
- <https://mtvsz.hu/hirek/2022/06/energiahatekonysagi-beruhazasokkal-sporolnak-meg-a-foldgazimport-negyedet-a-termeszetvedok>
- www.mtvosz.hu/szenkivezetes

Köszönöm a figyelmet!

www.mtvosz.hu/gazkivezetes | www.mtvosz.hu/palagaz

HOGYAN CSÖKKENTSIK GAZDASÁGUNK ÉS HÁZTARTÁSAINK GÁZFÜGGŐSÉGÉT OKOSAN?

Magyarországon az elsődleges energiafelhasználás kb. harmadát felelős a háztartások energiafogyasztása. A magyar lakásállomány átlagos energiateljesítménye nagyon rossz („FF” energiateljesítmény kategória), azaz legalább kétszer annyi energiát fogyasztanak, mint egy korszerű épület. A hazai gázfogyasztás legnagyobb szeletét, közel 35 százalékát a lakossági gázfelhasználás teszi ki annak, hogy a magyar háztartások nagyjából 60 százaléka (2,8 millió háztartás) teljesen vagy részben gázzal biztosítja fűtését.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK

1. ÉPÜLETEK SZINTJÉN:

A hazai lakóépületek energetikai teljesítményének a legrosszabb részét a gázot leggyakrabban megtermelő az ország. Ez egyáltalán helyes-e hozzá a hazai gáztól és kőszéntől, a földgáztól, napenergiától, hőszivattyúkat gyártó, illetve tervező-szerelő hazai cégek, szakemberek.

Ehhez legyen átláris program: feljuttatni egyből az ügyfeleket és tanácsadókat a szakmai cégekkel, intézményekkel (az építési szakemberekre, szakszolgákra).

MTVSZ JAVASLATOK LAKÓÉPÜLET-FELÚJÍTÁSI PROGRAMHOZ:

 <p>Először is a háztartásunkkal egybekötött, KOMPLEX FELÚJÍTÁSOKAT KELL TÁMOGATÁSOKKAL ÖSTÖNÖZNI, mivel az biztosítja legnagyobb a területen alacsony rezsit és az energiateljesítményt.</p> <p>A felújítás mélységével arányosan növeli a támogatás intenzitását.</p>	 <p>A TÁMOGATÁSOKAT CÉLZOTTABBAN KELL ELŐZTÁRNI: a közel 100 százalékos vissza nem térítendő támogatásra az alacsony (vagy nem) háztartások vannak rákérve.</p> <p>Erdemes differenciálni a közvetlen az állomány/terület (vagy a terület) teljesítményétől függően, viszont teljesítményétől függően formálni a támogatás programját.</p>	 <p>A TÁMOGATÁSOKAT KÖRFORGÁSOS SZENDVICSEKRE KELL SZENDVICSEKRE KELL SZENDVICSEKRE: mivel a visszatérítendő finanszírozásokkal a háztartások a meg- teremtett támogatás visszatérítését az az a célja a költségvetésbe, további csatlakozás a lakóépületek gyártó vállalatoktól is, így a támogatások sokkal inkább hozzátérítések maradjanak.</p>
 <p>Lakóépületek esetén NAPELÉMES MEGOLDÁSOK társulást és más költséges energia szorvosókban is lehetőségek, lásd www.mtvosz.hu/kozossagi-energia</p>	 <p>Hőszivattyú és előmelegítős berendezések, hőszivattyú szűrő gyártásának adókedvezménye alapján a CO2-TERHELÉS, ILLETVE HŐSZIVATTYÚS MEGOLDÁSOK ELŐTÉRBE HELYZÉSE.</p>	 <p>EGYÁLTALÁN NEM JAVASOLT fontos beruházások támogatása (pl. szériai gázvezeték szerelése)</p>

2. A HAZAI ENERGIARENDSZER SZINTJÉN:

- Energetikai kapacitási fejlesztések; a termelt megújuló energia hatékony pl. akkumulátoros tárolás.
- Megújuló energia alapú (például) hidrogén a meglévő kibocsátás-mentesítés, nagy energiateljesítményű áramok szállítás (pl. cementipar).
- A hazai áram- és hőenergia-ellátás biztonságának biztosítása.
- Hálózati fejlesztés, okos hálózatok és digitális, tevékenységi szabályozás.

